

Аспірант кафедри політичної економії ХНЕУ

ДЕТАЛІЗАЦІЯ СУТНОСТІ ТА ЗМІСТУ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Анотація. Деталізовано сутність та зміст інноваційних проектів на промисловому підприємстві. Враховуючи існуючі підходи до змісту інноваційних проектів, наведено визначення поняття "інноваційний проект".

Аннотация. Детализированы сущность и содержание инновационных проектов на предприятии. Учитывая существующие подходы к содержанию инновационных проектов, дано определение понятия "инновационный проект".

Annotation. The nature and content of innovative projects at the enterprise are specified. Taking into account the current approaches to the content of innovative projects the definition of the concept "innovative project" is given.

Ключові слова: нововведення, інновації, інноваційні проекти, інноваційні процеси, проектна документація, промислове підприємство, інноваційна діяльність, інноваційні технології.

Використання результатів інноваційної діяльності в країнах зі стійкою економікою забезпечує значну частку приросту національної економіки. Важливе значення при цьому приділяється інвестиціям, спрямованим у нову техніку та нову технологію. Інвестиційні й інноваційні проекти становлять одну з умов ефективного функціонування сучасних промислових підприємств.

Успішна інноваційна діяльність підприємств є питанням їх виживання й одержання конкурентних переваг. Необхідність проведення фундаментальних і прикладних наукових досліджень вимагає відповідного фінансування дорогих розробок.

Метою дослідження є поглиблення сутності змісту інноваційних проектів на підприємстві, керівництво їх розробкою та реалізацією.

Відповідно до Закону України "Про інноваційну діяльність" [1],

власності, що реалізують в Україні інноваційні проекти, і підприємства всіх форм власності, які мають статус інноваційних. Для того щоб зрозуміти сутність цього, потрібне розуміння значення категорій "інноваційний проект" і "інноваційне підприємство", що відповідно до Закону трактується в такий спосіб.

Інноваційний проект – комплект документів, що визначає процедуру та комплекс усіх необхідних заходів (у тому числі інвестиційних) зі створення й реалізації інноваційного продукту і (або) інноваційної продукції [1, ст. 1, п. 1]. Інноваційним вважається проект, яким передбачаються розробка, виробництво та реалізація інноваційного продукту і (або) інноваційної продукції [1, ст. 12, п. 1].

Пріоритетний інноваційний проект – це інноваційний проект, що належить до одного з пріоритетних напрямів інноваційної діяльності, затверджених Верховною Радою України [1, ст. 1].

Інноваційне підприємство (інноваційний центр, технопарк, технополіс, інноваційний бізнес-інкубатор тощо) – підприємство (об'єднання підприємств), що розробляє, виробляє та реалізує інноваційні продукти і (або) продукцію та послуги, обсяг яких у грошовому вимірі перевищує 70 відсотків від його загального обсягу продукції і (або) послуг [1, ст. 1, п. 1, ст. 16, п. 1–3].

Поняття "інноваційний проект" можна розглядати як:

- складову цільового керування інноваційною діяльністю;
- процес здійснення інновацій;
- перелік документів.

Як складова цільового керування інноваційною діяльністю інноваційний проект становить складну систему взаємообумовлених і взаємопов'язаних за ресурсами, термінами і виконавцями заходів, спрямованих на досягнення конкретних цілей на пріоритетних напрямках розвитку науки й техніки.

Як процес здійснення інновацій – сукупність виконуваних у певній послідовності наукових, технічних, виробничих, організаційних, фінансових і комерційних заходів, які приводять до інновацій.

У той же час інноваційний проект – комплекс технічної, організаційно-планової та розрахунково-фінансової документації, необхідної для реалізації цілей проекту (на Заході для позначення цього аспекту проекту використовується слово design).

Враховуючи всі три аспекти, можна дати таке визначення: інноваційний проект – сукупність документів, що визначають систему науково визначених цілей і заходів щодо вирішення проблеми, організації інноваційних процесів у просторі та часі (рисунок).

Наукова обґрунтованість цілей і заходів досягається за допомогою дотримання наукових підходів до менеджменту, застосування сучасних його методів.

Керівництво розробкою й реалізацією інноваційного проекту здійснює керівник проекту (проект-менеджер) і науково-технічна рада. До її складу входять провідні спеціалісти з тематичних напрямів проекту, які несуть відповідальність за вибір науково-технічних рішень, ступінь їх реалізації, повноту та комплексність заходів, необхідних для досягнення проектних цілей і організують конкурсний відбір виконавців і експертизу отриманих результатів.

Для ефективної розробки й реалізації проекту його керівник звертається за допомогою до різних інноваційних центрів, фондів підтримки програм і проектів, консалтингових фірм, організацій незалежної експертизи, патентно-ліцензійних, аудиторських фірм і т. д.

Розробка інноваційного проекту завершується підготовкою проектної документації. Єдиний склад пакета документів поки що не встановлений, і в кожному конкретному випадку він визначається у вихідному (техніко-економічному) завданні.

Інноваційний проект будь-якого рівня повинен містити такі розділи:
 зміст і актуальність проблеми (ідеї);
 резюме керівника проекту;

дерево цілей проекту, побудоване на основі маркетингових досліджень і структуризації проблеми.

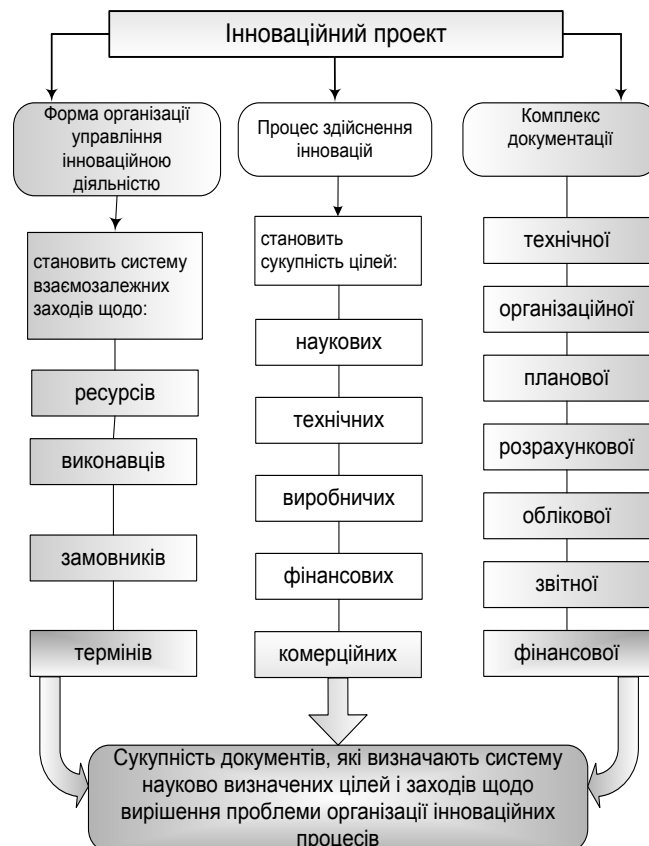

Рис. Деталізація сутності та змісту інноваційних проектів на підприємстві

Система заходів щодо реалізації дерева цілей проекту складається з:

- комплексного обґрунтування проекту;
- характеристики НТС;
- експертного висновку проекту;
- механізму реалізації проекту й системи мотивації.

Узагальнюючи зазначене, доречно констатувати наступне. Конструктивною одиницею інноваційної діяльності підприємства і його інноваційних процесів у сучасних умовах необхідно обирати інноваційні проекти. Інноваційний проект пропонується розглядати в його триєдиній сутності: як комплекс технічної, організаційно-планової та розрахунково-фінансової документації; як процес здійснення інновацій; як головний предмет цільового управління інноваційною діяльністю.

Напрямами подальшого дослідження є процес створення та освоєння інноваційних технологій. Проблема технологій тісно пов'язана з інноваційною проблематикою, оскільки позитивна технологічна динаміка забезпечується тільки в тому випадку, якщо технології носять інноваційний характер. За сутністю інноваційні технології – це проектна діяльність, що істотно поліпшує структуру та якість виробництва.

Наук. керівн. Сотніков В. І.

Література: 1. Про інноваційну діяльність : Закон України від 4 липня 2002 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
2. Інновації: проблеми науки та практики : монографія / за ред. д-ра екон. наук, проф. Пономаренка В. С., д-ра екон. наук, проф. Кизима М. О., д-ра екон. наук, проф. Ястремської О. М. – Х. : ФОП Павленко О. Г. ; ВД "ІНЖЕК", 2010. – 304 с.
3. Інновації: проблеми науки та практики : монографія / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Кизима М. О., д-ра екон. наук, проф. Пономаренка В. С. – Х. : ФОП Павленко О. Г., 2011. – 276 с.